Od Iławy przez Dół – po Zamość i Senegal. Zobacz lokalny i światowy folklor w obiektywie iławianina Krzysztofa Zakrety

data aktualizacji: 2025.05.11

Jak pamiętamy, w iławskiej Galerii Jazzowej prezentowana była wystawa Krzysztofa Zakrety pt. „Zdjęcia znalezione na szafie", która przedstawiała 20 starych, ocalonych przed zniszczeniem zdjęć wraz ze współczesnymi miejscami lub ich odpowiednikami.

Wernisaż i wystawa tak bardzo spodobały się jej odbiorcom i organizatorom, że autorowi zaproponowano zorganizowanie kolejnej wystawy w maju 2025 roku - na wybrany przez niego temat.

> **- Propozycję przyjąłem jako wielkie wyróżnienie –** mówi iławianin. **- Postanowiłem zająć się tematem dotychczas niekojarzonym z moją osobą i**

niezwiązanym z podróżami, krajobrazem, fauną, architekturą czy wyprawami pieszymi, rowerowymi, lotniczymi lub fotografią z drona. Wpadłem na pomysł przedstawienia tematu dotychczas nieporuszanego w przestrzeni publicznej, niezwykle barwnego, radosnego, dynamicznego, historycznego - czyli folkloru.

Folklor to całokształt tradycyjnej kultury ludowej, obejmujący m.in. taniec, muzykę, opowieści, zwyczaje i obrzędy przekazywane z pokolenia na pokolenie. Jest wyrazem tożsamości społeczności lokalnych, odzwierciedlając ich historię, wierzenia i sposób życia. Folklor odgrywa ważną rolę w kształtowaniu dziedzictwa kulturowego i budowaniu wspólnoty.

- Początkowo chciałem skupić się na folklorze lokalnym, ale wykonanie zdjęć podczas imprez folklorystycznych - „Maik" w Skansenie Pomezania w Kałdunach (01), „Popołudnie z Kulturą Ukraińską" w Iławie (02), Muzeum Budownictwa Ludowego w Sanoku (03), „Sobótka" we Franciszkowie (04), „XXI Festiwal Folklorystyczny Eurofolk" w Zamościu (05), „XXVII Międzynarodowe Dni Folku Warmia i Mazury" w Olsztynie (06) i Iławskie Dożynki Gminne w Dole (07) - zaowocowało materiałem ponad 15 tysięcy pięknych zdjęć. Utrwalony folklor znacząco wykraczał poza granicę regionu i Polski. Z tego ogromnego materiału musiałem wybrać 20 zdjęć na wystawę. Przyjąłem kryteria: format zdjęcia 140x100 cm, obiekt na zdjęciu: tańcząca, radosna, (najlepiej) para. Po żmudnej selekcji ostatecznie wybrałem 20 zdjęć ukazujących folklor z Brazylii, Czech, Indonezji, Kenii, Litwy, Meksyku, Polski, Portoryko, Senegalu, Serbii i Ukrainy – opowiada Krzysztof Zakreta.

Fotografie przedstawiają zespoły folklorystyczne, w skład których często wchodzą członkowie Polonii, których przodkowie wyemigrowali z Polski za chlebem i pracą. Część zdjęć została wykonana z odległości ponad 30 metrów (30). Fotografie prezentują artystów i stroje folklorystyczne, a podpisy informują o kraju i miejscowości pochodzenia, nazwie zespołu i stroju.

- 01. Polska, Olsztyn, Zespół Pieśni i Tańca Warmia, strój rzeszowski.

- 02. Kenia, Nairobi, Zespół Tańca Nairobi Dance Ensemble.
- 03. Brazylia, Aurea, Polski Zespół Folklorystyczny Polones Auresovia.
- 04. Meksyk, Meksyk, Balet Folklorystyczny Aztlan & Mariachi, strój Campero ze stanu Nayarit.
- 05. Indonezja, Dżakarta, SMA Labschool Cirendeu (30).
- 06. Meksyk, Meksyk, Balet Folklorystyczny Aztlan & Mariachi, strój Jarocho ze stanu Veracruz.
- 07. Ukraina, Winnica, Zespół Taneczny Pałacu Dzieci i Młodzieży Radist.
- 08. Polska, Zamość, Zespół Pieśni i Tańca Zamojszczyzna, strój lubelski (30).
- 09. Serbia, Kovacevac, Towarzystwo Kulturalne.
- 10. Polska, Zamość, Zespół Pieśni i Tańca Zamojszczyzna, strój szlachecki (30).
- 11. USA, Portoryko, Aguadilla, Balet Folklorystyczny Sabor Boricua, strój Plena.
- 12. Senegal, Saly Portudal Mbour, Ballet Saly Velingara.
- 13. Polska, Zamość, Zespół Pieśni i Tańca Zamojszczyzna (30).
- 14. Polska, Zamość, Zespół Pieśni i Tańca Zamojszczyzna (30).
- 15. Polska, Warszawa, Kapela Trampolka, strój rzeszowski.
- 16. Czechy, Strażnice, Zespół Folklorystyczny Żerotin (30).
- 17. Litwa, Wilno, Reprezentacyjny Polski Zespół Pieśni i Tańca Wileńszczyzna
- 18. Polska, Barczewo, Zespół Folklorystyczny Barczewianie, strój krakowski.
- 19. Serbia, Kovacevac, Towarzystwo Kulturalne.
- 20. Kenia, Nairobi, Zespół Tańca Nairobi Dance Ensemble (30).

- Podczas przygotowań do realizacji wystawy nawiązałem wiele sympatycznych znajomości w Polsce i za granicą. Wszystkim Wam bardzo dziękuję za okazaną pomoc i jest mi bardzo miło, że w tych dniach z dalekich zakątków Polski i świata z sympatią spoglądacie na Iławę i Polskę, wspominając nasze folklorystyczne spotkania. Wystawę „Światowy Folklor w obiektywie Krzysztofa Zakrety" przygotowałem we współpracy z pracownikami iławskiej Miejskiej Biblioteki Publicznej, którym serdecznie dziękuję. Zapraszam do obejrzenia wystawy w dniach 6-27 maja 2025 roku w iławskiej Galerii Jazzowej mieszczącej się przy ratuszu miejskim przy ulicy Niepodległości 13. Zobaczcie, które z 15 tysięcy pięknych zdjęć zdobią wystawę – zachęca autor.

- ***Krzysztof Zakreta*** *- od urodzenia iławianin z 7-letnim romansem z Gdańskiem. Pasjonat historii, dokumentalista, fotografik, filmowiec, aktywista społeczny z Iławy. Autor książek i dziesiątek artykułów prasowych o tematyce krajobrazowo-historycznej, głównie dotyczących*

Pojezierza Iławskiego i Garbu Lubawskiego. Organizator rajdów rowerowo-pieszych, m.in. Sztafety Biegowej i Rajdu Papieskiego wokół Jezioraka. Mówią o nim patriota. Przemierzył rowerem 10 europejskich krajów, przywiózł do Iławy fragment przedwojennego łańcucha burmistrza i dźwięk dzwonu przedwojennej Iławy. Autor ponad 100 tras rowerowych, wodnych i lotniczej, które przemierzył i opisał. Twórca mapy z 201 akwenami Powiatu Iławskiego, które wszystkie odwiedził pieszo lub rowerem, sfotografował, pokonując w sumie 4 700 km. Jako pierwszy w historii przeleciał dronem Kanał Tynwałd, rzekę Iławkę i najdłuższe jezioro w Polsce - Jeziorak (28,2 km). Ostatnio… odkrywca siedemnastej wyspy Jezioraka. Twórca opublikowanych na kanale Krys Zak na YouTube ponad 400 filmów, w tym kilkuodcinkowego filmu "Iława, Jeziorak i 17 wysp Jezioraka z drona". Autor wystawy fotograficznej starych i współczesnych zdjęć, które ocalił przed zniszczeniem pt. „Zdjęcia znalezione na szafie" oraz filmów o tym tytule. Zakreta nie ogranicza się jedynie do dokumentowania wydarzeń. Jest także aktywnym organizatorem inicjatyw społecznych i kulturalnych. Jego zaangażowanie w dokumentowanie i promowanie lokalnego dziedzictwa kulturowego oraz aktywność społeczna czynią go ważną postacią w społeczności Iławy. Dzięki jego pracy wiele wydarzeń i miejsc zostało uwiecznionych i udostępnionych szerszej publiczności, co przyczynia się do zachowania pamięci o historii i kulturze regionu.

Tutaj dodatkowe zdjęcia z archiwów autora - tych fotografii nie znajdziemy na wystawie, którą można oglądać w Galerii Jazzowej w Iławie do 27 maja.

"Maik" w Skansenie Pomezania w Kałdunach.

"Popołudnie z Kulturą Ukraińską" w Iławie.

"Muzeum Budownictwa Ludowego" w Sanoku.

"Sobótka" we Franciszkowie.

"XXI Festiwal Folklorystyczny Eurofolk" w Zamościu.

"XXVII Międzynarodowe Dni Folku Warmia i Mazury" w Olsztynie.

Iławskie Dożynki Gminne w Dole.

GMINNE ŚWIĘTO ROLNICZE

Załączamy też artykuł po angielsku. Autor wystawy zadbał o tę wersję językową z myślą o zagranicznych znajomych – w tym osobach poznanych podczas fotograficznych podróży.

World Folklore Through the Lens of Krzysztof Zakreta

In March 2024, the Jazz Gallery in Iława hosted Krzysztof Zakreta's exhibition titled "Photos Found on the Wardrobe," showcasing 20 old photographs rescued from destruction, showing contemporary images of the old and new locations. The vernissage and exhibition were so well-received that Zakreta was invited to organize another exhibition in May 2025 on a topic of his choice. He embraced this opportunity as a significant honor.

For the upcoming exhibition, Zakreta chose to explore a theme previously unassociated with his work—folklore. This vibrant, joyful, dynamic, and historical subject encompasses traditional folk culture, including dance, music, stories, customs, and rituals passed down through generations. Folklore expresses the identity of local communities, reflecting their history, beliefs, and way of life, playing a crucial role in shaping cultural heritage and fostering community bonds.

Initially, intending to focus on local folklore, Zakreta's photographing during various folk events—such as "Maik in the Pomezania Open-Air Museum" in Kałduny (01), "Afternoons with Ukraine" in Iława (02), the "Museum of Folk Architecture" in Sanok (03), "Sobótki in Franciszkowo" (04), the "21st Eurofolk Folklore Festival" in Zamość (05), the "27th International Folk Days 'Warmia and Mazury'" in Olsztyn (06), and the Iława Municipal Harvest Festival in Dół (07)—resulted in a collection of over 15,000 beautiful photographs. The captured folklore extended beyond regional and national boundaries. From this vast material, Zakreta selected 20 photographs for the exhibition, based on criteria such as a 140x100 cm format and featuring joyful dancing couples. The final selection showcases folklore from Brazil, the Czech Republic, Indonesia, Kenya, Lithuania, Mexico, Poland, Puerto Rico, Senegal, Serbia, and Ukraine.

The photographs depict folk bands, often comprising members of the Polish diaspora whose ancestors emigrated from Poland in search of better opportunities. Some images were taken from distances exceeding 30 meters (30). The photographs present artists and folk costumes, with captions indicating the country and town of origin, bands’ name, and costume details.

- 1. Poland, Olsztyn, "Warmia" Song and Dance Ensemble, Rzeszów costume.
- 2. Kenya, Nairobi, Nairobi Dance Ensemble.
- 3. Brazil, Aurea, Polish Folklore Ensemble "Polones Auresovia".
- 4. Mexico, Mexico City, Aztlan Folkloric Ballet & Mariachi, Campero costume from the state of Nayarit.
- 5. Indonesia, Jakarta, SMA Labschool Cirendeu. (30)
- 6. Mexico, Mexico City, Aztlan Folkloric Ballet & Mariachi, Jarocho costume from the state of Veracruz.
- 7. Ukraine, Vinnytsia, Radist Dance Ensemble of the Palace of Children and Youth.
- 8. Poland, Zamość, "Zamojszczyzna" Song and Dance Ensemble, Lublin costume. (30)
- 9. Serbia, Kovacevac, Cultural Association.
- 10. Poland, Zamość, "Zamojszczyzna" Song and Dance Ensemble, nobles’ costume.
- 11. USA, Puerto Rico, Aguadilla, Sabor Boricua Folkloric Ballet, Plena costume.
- 12. Senegal, Saly Portudal Mbour, Ballet Saly Velingara.
- 13. Poland, Zamość, "Zamojszczyzna" Song and Dance Ensemble. (30)
- 14. Poland, Zamość, "Zamojszczyzna" Song and Dance Ensemble. (30)
- 15. Poland, Warsaw, Trampolka Folk Band, Rzeszów costume.

- 16. Czech Republic, Strážnice, Žerotín Folklore Ensemble. (30)
- 17. Lithuania, Vilnius, Representative Polish Song and Dance Ensemble "Wileńszczyzna".
- 18. Poland, Barczewo, "Barczewianie" Folklore Ensemble, Kraków costume.
- 19. Serbia, Kovacevac, Cultural Association.
- 20. Kenya, Nairobi, Nairobi Dance Ensemble. (30)

Krzysztof Zakreta says: „During the preparations for the exhibition, I established many pleasant acquaintances both in Poland and abroad. I sincerely thank all of you for your support, and I am deeply touched that these days, from distant corners of Poland and the world, you look at Iława and Poland with fondness, recalling our folkloric encounters”.

Exhibition Details:

The exhibition "World Folklore Through the Lens of Krzysztof Zakreta" was prepared in collaboration with the staff of the Iława Municipal Public Library. It is on display from May 6 to May 27, 2025, at the Jazz Gallery in Iława, located at Niepodległości 13 street near the Town Hall.

About Krzysztof Zakreta:

Krzysztof Zakreta, a native of Iława with a seven-year stint in Gdańsk, is a passionate historian, documentarian, photographer, filmmaker, and social activist. He has authored books and numerous articles on the landscape and history of the Iława Lake District and the Lubawa Upland. Zakreta organizes cycling and walking rallies, including the Running Relay and the Papal Rally around Lake Jeziorak. He is known for his patriotic endeavors, having cycled through 10 European countries and brought back historical artifacts to Iława. He has created over 100 cycling, water, and aerial routes, visiting and photographing 201 bodies of water in Iława County, covering a total of 4,700 km. Zakreta was the first to fly a drone over the Tynwałd Canal, the Iławka River, and Poland's longest lake, Jeziorak (28.2 km). Recently, he discovered the seventeenth island of Jeziorak. His YouTube channel, Krys Zak, features over 400 films, including a multi-episode documentary titled "Iława, Jeziorak, and 17 Islands of Jeziorak from a Drone." He also curated the photographic exhibition "Photos Found on the Wardrobe," preserving old and contemporary images from destruction. Zakreta's commitment to documenting and promoting local cultural heritage, along with his active participation in community initiatives, makes him a significant figure in Iława's society. His work ensures that many events and places are recorded and shared with a broader audience, contributing to the preservation of the region's history and culture.

Translated by: Katarzyna Sławińska, MA.

Źródło:
https://www.infoilawa.pl/aktualnosci/item/78207-od-ilawy-przez-dol-po-zamosc-i-senegal-zobacz-lokalny-i-swiatowy-folklor-w-obiektywie-ilawianina-krzysztofa-zakrety